

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΑΤΤΙΚΗΣ
"ΔΡΟΜΟΚΑΪΤΕΙΟ" Ν.Π.Δ.Δ..
ΙΕΡΑ ΟΔΟΣ 343 - 124 61 ΧΑΪΔΑΡΙ
ΤΗΛ.: 2132046170-171
ΑΡ.ΠΡΩΤ: 1231/768531

Χαϊδάρι, 02 Φεβρουαρίου 2016

**ΠΡΟΧΕΙΡΟΣ ΠΛΕΙΟΔΟΤΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ
ΜΕ ΣΥΛΛΟΓΗ ΚΛΕΙΣΤΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΜΙΣΘΩΣΗ ΤΟΥ ΕΛΑΙΩΝΑ ΤΟΥ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ ΜΑΣ**

Δ Ι Α Κ Η Ρ Υ Ξ Η

Το Ψ.Ν.Α. «ΔΡΟΜΟΚΑΙΤΕΙΟ», έχοντας υπόψη :

Την υπ' αριθ. 2296/19-01-2017 (ΘΕΜΑ 14^ο) Συνεδρίαση του Δ.Σ. του Νοσοκομείου.

Π Ρ Ο Κ Η Ρ Υ Ξ Ξ Ε Ι

Πρόχειρο πλειοδοτικό διαγωνισμό, βάσει γραπτών σφραγισμένων προσφορών, για την Εκμίσθωση του ελαιώνα του Νοσοκομείου.

Άρθρο 1^ο:

Η εκμίσθωση αρχίζει από την ημερομηνία υπογραφής του συμφωνητικού εκμίσθωσης με χρονική διάρκεια πέντε (5) έτη.

Άρθρο 2^ο:

Η ελάχιστη ποσότητα ελαιόλαδου που θα παρέχεται στο Νοσοκομείο ετησίως για το μίσθιο θα είναι **500 κιλά**.

Άρθρο 3^ο

Ο μισθωτής θα έχει την υποχρέωση της δενδροφύτευσης **200** νέων ελαιόδεντρων φυτωρίου εντός κάθε διετίας κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

Άρθρο 4^ο

Ο μισθωτής με δική του επιμέλεια, δαπάνη και δι' ίδιον όφελος θα πρέπει να εκτελεί τις εργασίες κλαδέματος. Θα έχει την υποχρέωση θρυμματισμού των μικρών κλαδιών και φύλλων και πλήρους αποκομιδής των υπολοίπων κλαδιών και προϊόντων ξυλείας έως την 30^η Απριλίου κάθε έτους.

Άρθρο 5^ο

Το Νοσοκομείο θα διαθέτει το νερό της γεώτρησης, ιδιοκτησίας του, για δύο ποτίσματα ετησίως, μετά από συνεννόηση με τις αρμόδιες Υπηρεσίες του (Τεχνική Υπηρεσία και Γεωπόνο) και εφόσον υπάρχει επάρκεια ύδατος.

Άρθρο 6^ο

Οι ενδιαφερόμενοι θα πρέπει να υποβάλλουν κλειστή προσφορά στο Τμήμα Γραμματείας του Νοσοκομείου, η οποία θα πρωτοκολληθεί μέχρι και την **15-02-2017** ημέρα **Τετάρτη** και ώρα **09:00 π.μ.** σε σφραγισμένο φάκελο, στον οποίο θα αναφέρεται ευκρινώς:

α) Η λέξη προσφορά με κεφαλαία γράμματα.

β) Ο πλήρης τίτλος του Νοσοκομείου «Ψ.Ν.Α. ΔΡΟΜΟΚΑΙΤΕΙΟ».

γ) Ο αριθ. πρωτ. του πλειοδοτικού διαγωνισμού και η ημερομηνία διενέργειας του διαγωνισμού.

δ) Τα στοιχεία του αποστολέα.

Οι Οικονομικές προσφορές, οι οποίες θα περιέλθουν στην υπηρεσία μας μετά την προαναφερόμενη ημερομηνία και ώρα θεωρούνται εκπρόθεσμες και δε γίνονται αποδεκτές. Επιστρέφονται δε στον αποστολέα τους χωρίς να αποσφραγιστούν. Το εμπρόθεσμο της κατάθεσης θα πιστοποιείται από τον αριθμό πρωτοκόλλου.

Ο διαγωνισμός θα διενεργηθεί στις **15-02-2017** ημέρα **Τετάρτη** & ώρα **10:00 π.μ.**

Στις προσφορές πρέπει να αναγράφεται απαραίτητως ότι ο προσφέρων έλαβε γνώση των όρων της Διακήρυξης τους οποίους και αποδέχεται πλήρως και ανεπιφυλάκτως.

Οι προσφορές να είναι σαφείς και συγκεκριμένες, δε θα περιέχουν σβησίματα και διορθώσεις, ούτε θα περιλαμβάνουν όρους αντικείμενους στους όρους της παρούσης. Πρέπει να περιέχουν σε κάθε περίπτωση ποιά θα είναι η χρήση του μισθίου από το μισθωτή καθώς και κάθε άλλο στοιχείο απαραίτητο για την εκτίμηση των προσφορών.

Άρθρο 7^ο

Ο διαγωνισμός διενεργείται με σφραγισμένες προσφορές, αποκλειόμενης της διαπορορικών προσφορών συνεχίσεως τούτου.

Τα μέλη της Επιτροπής αποσφραγίζουν και μονογράφουν τις προσφορές σε συγκεκριμένη ημερομηνία και ώρα, η οποία έχει γνωστοποιηθεί με κάθε νόμιμο μέσο στους συμμετέχοντες, στη συνέχεια ανακοινώνονται στους τυχόν παριστάμενους πλειοδότες.

Κάθε προσφορά είναι υποχρεωτική για τον πλειοδότη και η υποχρέωση αυτή μεταβαίνει αλληλοδιαδόχως από τον πρώτο στους επόμενους & επιβαρύνει οριστικά τον τελευταίο πλειοδότη.

Εάν κάποιος πλειοδοτεί για λογαριασμό άλλου, οφείλει να το δηλώσει στην Επιτροπή και να προσκομίσει το νόμιμο πληρεξούσιο.

Οι προσφορές εγγράφονται στο πρακτικό διενέργειας του διαγωνισμού και στον πίνακα του πλειοδοτικού διαγωνισμού.

Κατά της νομιμότητας της Διακήρυξης, της συμμετοχής πλειοδότη ή της

νομιμότητας διεξαγωγής του διαγωνισμού, επιτρέπεται υποβολή ενστάσεων ενώπιον της Επιτροπής, η οποία αποφαινεται οριστικά για αυτές.

Οι ενστάσεις αυτές υποβάλλονται μόνο από αυτούς που συμμετέχουν στο διαγωνισμό, γραπτά κατά τη διάρκεια του ή μέσα σε είκοσι τέσσερις (24) ώρες από τη λήξη του.

Άρθρο 8^ο

Το Δ.Σ. του Νοσοκομείου δύναται με αιτιολογημένη απόφασή του να μην αποδεχθεί το αποτέλεσμα του διαγωνισμού αν το κρίνει ασύμφορο ή να αποφασίσει με ειδικώς αιτιολογημένη απόφασή του υπέρ της κατακύρωσας στο όνομα όχι του τελευταίου πλειοδότη ή και να ακυρώσει το διενεργηθέντα διαγωνισμό, εφ' όσον τούτο υπαγορεύουν τα συμφέροντά του χωρίς να δικαιούται κανείς ενστάσεως ή διαμαρτυρίας και χωρίς να δημιουργείται δικαίωμα αποζημίωσης υπέρ των μη προκριθέντων.

Το Νοσοκομείο δεν ευθύνεται έναντι του μισθωτή για την πραγματική κατάσταση στην οποία βρίσκεται το μίσθιο και για την οποία έλαβε ή όφειλε να λάβει γνώση ο μισθωτής και δηλώνει ότι το βρήκε κατάλληλο και της απολύτου αρεσκείας και γι' αυτό υπέβαλε την προσφορά του και δεν δικαιούται να καταγγείλει την σύμβαση. Επομένως το Νοσοκομείο δεν υποχρεούται για το λόγο αυτό σε επιστροφή ή μείωση του μισθώματος. Παρατυπία του διαγωνισμού δεν δημιουργεί δικαίωμα αποζημίωσης του μισθωτή ή οποιουδήποτε συμμετέχοντος, ο δε τελευταίος πλειοδότης δεν έχει καμία αξίωση απέναντι στο Νοσοκομείο εάν δεν εγκριθεί το αποτέλεσμα του διαγωνισμού.

Ο πλειοδότης στον οποίο κατακυρώθηκε ο διαγωνισμός καλείται με έγγραφο (με απόδειξη) να προσέλθει για την υπογραφή της σύμβασης μισθώσεως μέσα σε δέκα πέντε (15) ημέρες.

Εάν ο πλειοδότης δεν προσέλθει για την υπογραφή της σύμβασης εντός της προαναφερόμενης προθεσμίας, το Δ.Σ. του Νοσοκομείου μας τον κηρύσσει έκπτωτο.

Άρθρο 9^ο

α) Απαγορεύεται απολύτως η μερική ή ολική υπομίσθωση ως και η με οποιονδήποτε τρόπο παραχώρηση της χρήσης του μισθίου, εκτός εάν η Διοίκηση του Νοσοκομείου αποφασίσει σχετικά και δώσει την έγγραφη συγκατάθεσή της.

Σε περίπτωση υπομίσθωσης ο μισθωτής υποχρεούται υποβάλλει στο Νοσοκομείο αντίγραφο του υπομισθωτηρίου, εξακολουθεί δε ευθυνόμενος σε ολόκληρο έναντι του Νοσοκομείου με βάση τους όρους της μισθωτικής σύμβασης.

β) Σιωπηρή αναμίσθωση δεν χωράει και συμφωνείται από τώρα ότι ο μισθωτής, με τη λήξη της μισθωτικής συμβάσεως με οποιανδήποτε τρόπο, υποχρεούται να αποδώσει το μίσθιο στην Επιτροπή Παραλαβής του Νοσοκομείου που συγκροτείται με απόφαση της Διοικήσεως του Νοσοκομείου, στην ίδια κατάσταση που το παρέλαβε και σε περίπτωση μη έγκαιρης παραδόσεως ή αρνήσεως του ο μισθωτής υπόκειται σε έξωση με βάση τις διατάξεις του Κ. Πολ. Δικ.

Άρθρο 10^ο

α) Ο μισθωτής έχει την υποχρέωση να διατηρεί το μίσθιο σε καλή κατάσταση και να χρησιμοποιεί τούτο αποκλειστικά ο ίδιος και μόνο για τη συμφωνηθείσα χρήση.

Απαγορεύεται κάθε μεταβολή της συμφωνηθείσας χρήσεως του μισθίου χωρίς την έγγραφη συναίνεση του εκμισθωτή.

β) Ο μισθωτής δεν επιτρέπεται να επιχειρήσει τροποποιήσεις, διαρρυθμίσεις ή καινοτομίες επί του μισθίου χωρίς την άδεια του εκμισθωτή. Κάθε εγκατάσταση, παράπηγμα κ.λ.π. που γίνεται από τον μισθωτή στο μίσθιο, παραμένει σε όφελος του μισθίου και περιέρχεται στην κυριότητα του Νοσοκομείου μετά τη λήξη ή λύση της μίσθωσης χωρίς καμία αποζημίωσή του η δυνατότητα αφαιρέσεως των κατασκευασμάτων εκτός αν συμφωνήθηκε διαφορετικά.

γ) Ο μισθωτής σε περίπτωση παράνομης διαταράξεως ή αποβολής αυτού από το μίσθιο έχει κατά παντός τρίτου όλες τις αγωγές του Νοσοκομείου για την προστασία της νομής και κατοχής τούτου, υποχρεούμενος να ειδοποιεί αμέσως και εγγράφως την Διοίκηση του Νοσοκομείου για κάθε παράνομη ενέργεια τρίτου επί του ακινήτου.

ε) Για κάθε παράβαση των προαναφερομένων υποχρεώσεων από την οποία προξενήθηκε ζημιά στο Νοσοκομείο (εκμισθωτής) ο μισθωτής υπόκειται σε αποζημίωση, που βεβαιώνεται με καταλογισμό που ενεργεί η Διοίκηση του Νοσοκομείου με αιτιολογημένη απόφαση και εισπράττεται με τη διαδικασία εισπράξεως Δημοσίων εσόδων.

Άρθρο 11^ο

α) Οποιαδήποτε μεταβολή των όρων της σύμβασης, πρέπει να αποδεικνύεται εγγράφως και μόνο, αποκλεισμένου κάθε άλλου αποδεικτικού μέσου.

β) Όλοι οι όροι της συμβάσεως λογίζονται κύριοι και ουσιώδεις και η παράβαση οποιουδήποτε συνεπάγεται κατά την κρίση της Διοίκησης του Νοσοκομείου την καταγγελία της μισθώσεως.

γ) Για τη δικαστική επίλυση οποιασδήποτε διαφοράς που θα προκύψει μεταξύ εκμισθωτή και μισθωτή, ορίζονται κατά το νόμο αρμόδια δικαστήρια των Αθηνών.

Άρθρο 12^ο

Η διάρκεια της μίσθωσης ορίζεται σε πέντε (5) έτη και αρχίζει από το χρόνο που ορίζεται στη σύμβαση της μίσθωσης.

Άρθρο 13^ο

Η διακήρυξη αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα του Νοσοκομείου ενώ η περίληψη αναρτήθηκε στον πίνακα ανακοινώσεων του Διοικητηρίου του Νοσοκομείου.

Άρθρο 14^ο

Κατά τα λοιπά ισχύουν οι ισχύουσες διατάξεις.

Το Παράρτημα Α' αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της παρούσας Διακήρυξης.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΙΣΙΔΩΡΟΣ ΠΡΩΙΟΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α'

ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΕΛΙΑΣ

Το Νοσοκομείο έχει 1.325 ελαιόδεντρα εγκατεστημένα σε 159 στρέμματα, σε πυκνότητα φύτευσης κατά μέσο όρο 8,3 ελαιόδεντρα/στρέμμα, ηλικίας 20-100 ετών, διαφόρων ποικιλιών ως επί το πλείστο μεσόκαρπες μέσης απόδοσης σε λάδι 8:1.

Υπάρχουν 2 αμιγείς καλλιεργούμενοι ελαιώνες, 3 μικρότερες συστάδες και ένας συμμιγής μη καλλιεργούμενος.

I) Ο αρχαιότερος βρίσκεται νότια, στην περιοχή Τ.Δρομοκαϊτή-Ευεργετών-νεκροταφείου-ρέματος Αγίας Βαρβάρας, έκτασης 45 στρεμμάτων με 313 ελαιόδεντρα ηλικίας 90 ετών.

II) Βόρεια στην περιοχή Δαφτσείου-Ιεράς οδού-ρέματος Σχιστού βρίσκεται ο δεύτερος, έκτασης 22 στρεμμάτων με 226 ελαιόδεντρα ηλικίας 70 ετών.

III) Περιμετρικά των κεντρικών κτηρίων και ανατολικά βρίσκονται οι 3 καλλιεργούμενες συστάδες ελαιόδεντρων συνολικής έκτασης 30 στρεμμάτων με 274 ελαιόδεντρα ηλικίας 20-100 ετών.

IV) Δυτικά στην πλαγιά του νοσοκομείου βρίσκεται ο συμμιγής μη καλλιεργούμενος ελαιώνας έκτασης 62 στρεμμάτων με 512 ελαιόδεντρα ηλικίας 70 ετών.

Το σύνολο των ελαιόδεντρων είναι ξερικά.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΑΤΑΝΟΜΗΣ ΤΩΝ ΕΛΑΙΟΔΕΝΤΡΩΝ

ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΕΝΤΡΩΝ	ΣΤΡΕΜΜΑΤΑ	ΔΕΝΤΡΑ ΑΝΑ ΣΤΡΕΜΜΑ	ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΣΥΣΤΑΣΗ ΕΔΑΦΟΥΣ *	ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑ	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΣΕ ΛΑΔΙ Εκτίμηση ετήσιου μέσου όρου
Ιερά οδός-Δάφτσειο	226	22	10,3 δ/στρ	SCL 20-23-57%	μικρή	250kg
Τ.Δρομοκαϊτή-Ευεργετών	209	20	10,5 δ/στρ	SCL 23-23-54%	μέτρια	500kg
Νεκροταφείο	104	25	4,2 δ/στρ	SL 19-22-59%	μικρή ως μέτρια	200kg

Κεντρικά κτίρια Θέατρο Περιβόλι	274	30	9,1 δ/στρ	SL 14-13-73% 20-26-54%	μέτρια	650kg
Πλαγιά	512	62	8,3 δ/στρ	SCL 26-26-48%	μικρή	500kg
ΣΥΝΟΛΟ	1325	159	8,3 δ/στρ	Άριστη	Μικρή	2.100kg

• Η αραιή πυκνότητα οφείλεται στον παραδοσιακό τρόπο φύτευσης και στα μεγάλα κενά στην περιοχή του νεκροταφείου.

• SL: Το έδαφος είναι αμμοπηλώδες και ελαφριάς μηχανικής σύστασης. Δεν συγκρατεί το νερό και τα θρεπτικά συστατικά του, έχει πολύ καλό αερισμό. Είναι κατάλληλο για ελλαιοκαλλιέργεια.

SCL: Το έδαφος είναι αμμοαργιλοπηλώδες και μέσης μηχανικής σύστασης. Συγκρατεί το νερό και τα θρεπτικά συστατικά. Ο αερισμός και η αποστράγγιση είναι καλή. Είναι επίσης κατάλληλο για ελλαιοκαλλιέργεια.

*SAND (άμμος) CLAY (άργιλος) LOAM (πηλός)

• Η περιεκτικότητα των εδαφών σε οργανική ουσία είναι ικανοποιητική. Η μικρή παραγωγικότητα οφείλεται στις μικρές αποδόσεις ορισμένων ποικιλιών και στην εξάντληση των ανόργανων θρεπτικών αποθεμάτων.

• Σημαντικός αριθμός των ελαιόδεντρων της πλαγιάς έχουν μετατραπεί σε αγριελιές.

• Η συγκομιδή από τα ελαιόδεντρα της πλαγιάς είναι ασύμφορη και συνήθως δεν διενεργείται.

• Χωρίς τα ελαιόδεντρα της πλαγιάς:

Ο αριθμός των καλλιεργούμενων ελαιόδεντρων είναι 813.

Η καλλιεργούμενη έκταση 97 στρέμματα.

Η ετήσια μέση παραγωγή σε λάδι(με την παρενιαυτοφορία) είναι 1.600 kg

• Δεν συμπεριλαμβάνεται το 30% περίπου των απωλειών από διάφορες αιτίες (πτώση καρπού, συλλογή από τρίτους κλπ).

Οι καλλιεργητικές φροντίδες της ελιάς σχετίζονται με τις εδαφοκλιματολογικές συνθήκες της περιοχής και περιλαμβάνουν το κλάδεμα, τον καθαρισμό των λαίμαργων και παραρρίζων, τη θρέψη, την πιθανή άρδευση, την καταστροφή των ζιζανίων και την αντιμετώπιση εχθρών και ασθενειών.

Τρεις (3) τεχνικές ή συστήματα διαχείρισης υπάρχουν στην καλλιέργεια της ελιάς.

• Συμβατικό

• Βιολογικό

• Ολοκληρωμένη διαχείρισης (πρότυπο αειφόρο)

Η **συμβατική καλλιέργεια** της ελιάς βασίζεται στη χρήση των χημικών φυτοφαρμάκων και λιπασμάτων. Απορρίπτεται.

Η **βιολογική καλλιέργεια** απαιτεί εφαρμογή αγροοικονομικών, οικολογικών, κοινωνικο-οικονομικών θεωρήσεων και βαθιά γνώση της αλληλεπίδρασης των οικοσυστημάτων.

Απαγορεύεται η χρησιμοποίηση συνθετικών λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων. Συνιστάται, εφόσον ο μισθωτής ενταχθεί σε έναν από τους ανεξάρτητους φορείς πιστοποίησης.

Το **σύστημα ολοκληρωμένης διαχείρισης** είναι συνδυασμός των δυο προηγούμενων.

Συνιστάται ο έλεγχος των εργασιών θα γίνεται με τη σύνταξη ετήσιας έκθεσης.

Σύστημα ολοκληρωμένης διαχείρισης ή ορθής γεωργικής πρακτικής στην καλλιέργεια της ελιάς

A'	B'	Γ'
Παράγοντες που επηρεάζουν την καλλιέργεια ελιάς	Πώς παράγεται	Τι μας εξασφαλίζει

<ol style="list-style-type: none"> 1. Κλιματικά δεδομένα 2. Εδαφικοί παράμετροι ελαιώνων 3. Καλλιεργητικές πρακτικές 4. Χρησιμοποιούμενες εισροές στους ελαιώνες <ul style="list-style-type: none"> • Νερό • Λίπανση • Χρήση μηχανολογικού εξοπλισμού 5. Αποδόσεις ελαιώνων 6. Εχθροί- Ασθένειες των ελαιόδεντρων 7.Βιοποικιλότητα <ul style="list-style-type: none"> • Εδαφόβιας πανίδας • Αερόβιας πανίδας • Χλωρίδας 8. Περιβαλλοντικό αποτύπωμα ελαιώνων <ul style="list-style-type: none"> • Ενεργειακό • Εκπομπών CO2 • Υδάτινο αποτύπωμα 	<ul style="list-style-type: none"> • Εδαφοκάλυψη με φυσικά υλικά • Θρυμματισμός και όχι καύση των υπολοίπων κλαδέματος • Ελάχιστη εδαφοκατεργασία • Λίπανση ανά 1 ή 2 χρόνια, ανάλογα με τις ανάγκες του ελαιώνα. Δίνεται βάση στην οργανική λίπανση, κυρίως από τα υπόλοιπα κλαδέματος • Ορθολογική χρήση νερού σύμφωνα με τις ανάγκες του εδάφους • Διαχείριση εχθρών της ελιάς και ασθενειών, με ορθολογική χρήση εγκεκριμένων φυτοπροστατευτικών προϊόντων • Ορθολογική χρήση του μηχανολογικού εξοπλισμού • Διαχείριση της βιοποικιλότητας χλωρίδας και πανίδας του ελαιώνα • Φύτευση ψυχανθών για εμπλουτισμό του 	<p>Για το περιβάλλον:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Μικρότερο αποτύπωμα CO₂ • Διατήρηση της βιοποικιλότητας σε χλωρίδα και πανίδα • Ορθολογική χρήση των υδάτινων αποθεμάτων <p>Για τον παραγωγό:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Χαμηλότερο κόστος εισροών • Διαφοροποίηση στο προϊόν • Νέα κανάλια διανομής <p>Για τον καταναλωτή:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Υψηλής ποιότητας προϊόν, που παράγεται με την ελάχιστη δυνατή περιβαλλοντική επιβάρυνση.
---	--	---

Οι καλλιεργητικές φροντίδες κατανέμονται ομοιόμορφα στον χρόνο και συνδέονται άμεσα με τον ετήσιο βλαστικό κύκλο της ελιάς.

ΕΤΗΣΙΟΣ ΒΛΑΣΤΙΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ ΚΑΙ ΜΗΝΙΑΙΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΙΚΕΣ ΦΡΟΝΤΙΔΕΣ

ΜΗΝΑΣ	ΒΛΑΣΤΙΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ	ΕΡΓΑΣΙΕΣ
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	Περίοδος λήθαργου, Εαρινοποίηση	Κλάδεμα, Λίπανση
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	Περίοδος λήθαργου	Κλάδεμα, Λίπανση
ΜΑΡΤΙΟΣ	Περίοδος λήθαργου, Διαφοροποίηση οφθαλμών	Κλάδεμα, Ενσωμάτωση χλωρής λίπανσης, Ψεκασμός με βορδιγάλειο πολτό
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	Έντονη βλαστική αύξηση, Άνθηση	Καθαρισμός λαίμαργων και παράρριζων, Ζιζανιοκοπή, Λίπανση
ΜΑΙΟΣ	Έντονη βλαστική αύξηση, Άνθηση-καρπόδεση, Κρίσιμη περίοδος για άζωτο	Καθαρισμός λαίμαργων και παράρριζων, Ζιζανιοκοπή
ΙΟΥΝΙΟΣ	Έντονη βλαστική αύξηση, Καρπόδεση, Κρίσιμη περίοδος για άζωτο	Καταπολέμηση δάκου-τοποθέτηση παγίδων
ΙΟΥΛΙΟΣ	Μειωμένη βλαστική αύξηση, Πήξη πυρήνα	Καταπολέμηση δάκου-τοποθέτηση παγίδων
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	Μειωμένη βλαστική αύξηση, Πήξη πυρήνα, Ανάπτυξη καρπού, Κρίσιμη περίοδος για νερό	Λίπανση καλίου στα ποτιστικά ελαιόδεντρα
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	Έντονη βλαστική αύξηση, Ανάπτυξη καρπού, Ι φάση ελαιογένεσης, Κρίσιμη περίοδος για νερό	Λίπανση καλίου στα ποτιστικά ελαιόδεντρα, Ψεκασμός με βορδιγάλειο πολτό

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	Έντονη βλαστική αύξηση, Ανάπτυξη καρπού, II φάση ελαιογένεσης, Χρωματισμός καρπού	Σπορά ψυχανθών για χλωρή λίπανση, Προετοιμασία για συγκομιδή
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	Ωρίμαση καρπών, III φάση ελαιογένεσης	Συγκομιδή
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	Περίοδος λήθαργου, IV φάση ελαιογένεσης, Εαρινοποίηση	Συγκομιδή

Κλάδεμα καρποφορίας γίνεται στα παραγωγικά δέντρα, για εξασφάλιση αερισμού και φωτισμού, καλής ποιότητας καρπού και μείωση της παρεννιαυτοφορίας. Ύπαρξη λαίμαργων, οδηγεί στη μείωση των ανθικών καταβολών. Απαιτείται κάθε χρόνο η αφαίρεση των λαίμαργων, των παράρριζων με ταυτόχρονο αραίωμα των ζυγρών βλαστών στους βραχίονες ή υποβραχίονές του. Το κλάδεμα πρέπει να εφαρμόζεται τον χειμώνα πάντοτε πριν από την άνθηση.

Χλωρή λίπανση. Για την κάλυψη ενός στρέμματος απαιτούνται 12-13Kg σπόρου ψυχανθών (κουκιά, βίκος).

Κοπριά. Η εφαρμογή της στους ελαιώνες πραγματοποιείται κατά κανόνα κάθε δύο χρόνια σε δόσεις από 3-5 τόνους/στρ αρχικά και 2-3τόνους/στρ. στη συνέχεια. Έχει υπολειμματική δράση, γι' αυτό συνιστάται να εναλλάσσεται ανά έτος με χλωρή λίπανση.

Πιο κατάλληλη εποχή για λίπανση, με κοπριά σε ξερικές καλλιέργειες, είναι το φθινόπωρο.

Κομπόστ. Για μια ικανοποιητική λίπανση της καλλιέργειας απαιτούνται ποσότητες 1,5-3 τόνοι/στρ. που μπορεί να πραγματοποιείται εναλλακτικά με την κοπριά ή τη χλωρή λίπανση.

Στα επικλινή εδάφη (κλίση μεγαλύτερη από 10%), διατηρείται η φυσική φυτοκάλυψη στο έδαφος των ελαιώνων κατά την περίοδο των βροχών. Η διατήρηση του ζιζανιοτάπητα στον ελαιώνα, κατά τη χειμερινή περίοδο, έχει πολλαπλά οφέλη για την καλλιέργεια. Την άνοιξη είναι απαραίτητη η κοπή του.

Οι απαιτήσεις της ελιάς σε νερό κυμαίνονται στα 200 κυβικά μέτρα/στρέμμα/έτος για τις ελαιοποιήσιμες ποικιλίες(βροχή και άρδευση). Η ποσότητα νερού που απαιτείται ανά άρδευση ανέρχεται σε 7-15 m³/στρέμμα. Η έλλειψη νερού (Απρίλιο-Ιούνιο) προκαλεί ανθόπτωση, μειώνει την παραγωγή και εξαντλεί τα ελαιόδενδρα καθιστώντας τα ευάλωτα σε εχθρούς.

Η καταπολέμηση του δάκου επιτυγχάνεται με αυτοσχέδιες παγίδες, που βασίζονται σε διάλυμα πρωτεΐνης για προσέλκυση του δάκου ή σε έτοιμες χάρτινες παγίδες εμποτισμένες με εντομοκτόνο και προσελκυστικές ουσίες φερομόνη και αμμωνία. Οι παγίδες αναρτώνται σε χαμηλά σημεία του δέντρου, στους πρώτους κλάδους, σε μέρη που υπάρχει σκιά, που αερίζονται καλά και σε πυκνότητα μία ανά 2 ελαιόδεντρα.

Η προσβολή από τα λοιπά έντομα, όπως ο ρυγχίτης, ο πυρηνοτρήτης, η μαργαρόνια, η ζευζέρα, τα κοκκοειδή (λεκάνιο), η παραλατόρια, η ψύλλα, ο φλοιοτρίβης κλπ δεν είναι σημαντική και δεν συστήνονται μέτρα καταπολέμησης.

Η χρήση του βορδιγάλειου πολτού και γενικά των χαλκούχων σκευασμάτων αφορά στην καταπολέμηση του κυκλοκόνιου, γλιοσπόριου και της καρκίνωσης (μόνο προληπτικά).

Προσοχή: χαλκούχα σκευάσματα δεν χρησιμοποιούνται κατά την περίοδο της άνθησης.

Ο τρόπος της συγκομιδής γίνεται με χρήση πλαστικών χτενιών και με τη χρήση μηχανικών μέσων συγκομιδής (ελαιοραβδιστικά μηχανήματα) και όχι με ραβδισμό.

ΛΙΠΑΝΣΗ

Σημαντικές ποσότητες από τα κύρια θρεπτικά στοιχεία αζώτου, φωσφόρου και καλίου απομακρύνονται κάθε χρόνο από τον ελαιώνα λόγω των αναγκών του φυτού για βλαστική ανάπτυξη και καρποφορία. Είναι φυσικό, όταν οι απομακρυνόμενες ποσότητες είναι μεγαλύτερες από τις διαθέσιμες, να σημειώνεται μείωση στην παραγωγή και μακροχρόνια

εξάντληση των θρεπτικών αποθεμάτων. Πρώτο μέλημα είναι η αναπλήρωση τουλάχιστον των θρεπτικών στοιχείων που απομακρύνθηκαν με τη συγκομιδή και το κλάδεμα. 100 κιλά ελαιόκαρπου απομακρύνουν από το έδαφος: 0,9 κιλά αζώτου (N), 0,2 κιλά φωσφόρου (P) και 1,0 κιλό κάλιο (K).

Στο σύστημα Ολοκληρωμένης Διαχείρισης καλλιέργειας της ελιάς είναι επιβεβλημένη η λίπανση είτε με χημικά είτε με βιολογικά λιπάσματα, πάντα κατόπιν εδαφολογικής ανάλυσης. Από τις παλαιότερες εδαφολογικές αναλύσεις προκύπτουν τα ακόλουθα προγράμματα λίπανσης, που εναλλάσσονται έτος ανά έτος με τη χλωρή λίπανση.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΛΙΠΑΝΣΗΣ: ξηρικής καλλιέργειας με ελαιόδεντρα άνω των 40 ετών

ΑΖΩΤΟ (N): Στη βασική λίπανση 0,60 kg/δέντρο και επιφανειακή λίπανση 0,25 kg/δέντρο.

ΦΩΣΦΟΡΟΣ (P₂O₅): Στη βασική λίπανση 0,35 kg/δέντρο.

ΚΑΛΙΟ (K₂O): Στη βασική λίπανση 0,88 kg/δέντρο.

ΜΑΓΝΗΣΙΟ (MgO): Στη βασική λίπανση 0,11 kg/δέντρο.

ΨΕΥΔΑΡΓΥΡΟΣ (Zn): Στη βασική λίπανση 145 g/δέντρο θειικό ψευδάργυρο και ψεκασμός με Zn-EDTA 250 g/100 λίτρα νερό 25 ημέρες πριν την άνθιση.

ΒΟΡΙΟ (B): Στη βασική λίπανση 80 g/δέντρο βόρακα.

ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ:

ΒΑΣΙΚΗ ΛΙΠΑΝΣΗ ---- 11 - 15 -15 2,330 kg/δέντρο Δεκ.-Φεβρ.

Θειική αμμωνία 1,660 kg/δέντρο Ιαν.-Φεβρ.

Θειικό κάλιο 1,060 kg/δέντρο Φεβρ.

Θειικό μαγνήσιο 0,690 kg/δέντρο Φεβρ.

Βόρακας 80 g/δέντρο Φεβρ.

ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΚΗ ΛΙΠΑΝΣΗ --- Νιτρική αμμωνία 735 g/δέντρο Απρ.-με υγρασία

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΛΙΠΑΝΣΗΣ: ποτιστικής καλλιέργειας με ελαιόδεντρα άνω των 40 ετών

ΑΖΩΤΟ (N): Στη βασική λίπανση 0,65 kg/δέντρο και επιφανειακή λίπανση 0,25 kg/δέντρο σε δόσεις μέσω του ποτίσματος.

ΦΩΣΦΟΡΟΣ (P₂O₅): Στη βασική λίπανση 0,38 kg/δέντρο.

ΚΑΛΙΟ (K₂O): Στη βασική λίπανση 0,90 kg/δέντρο και επιφανειακή λίπανση 0,30 kg/δέντρο σε δόσεις μέσω του ποτίσματος Αύγουστο-Σεπτέμβριο.

ΜΑΓΝΗΣΙΟ (MgO): Στη βασική λίπανση 0,12 kg/δέντρο.

ΨΕΥΔΑΡΓΥΡΟΣ (Zn): Στη βασική λίπανση 150 g/δέντρο θειικό ψευδάργυρο και ψεκασμός με Zn-EDTA 250 g/100 λίτρα νερό 25 ημέρες πριν την άνθιση.

ΒΟΡΙΟ (B): Στη βασική λίπανση 350 g/δέντρο βόρακα.

ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ:

ΒΑΣΙΚΗ ΛΙΠΑΝΣΗ ---- 11 - 15 -15 2,530 kg/δέντρο Δεκ.-Φεβρ.

Θειική αμμωνία 1,760 kg/δέντρο Ιαν.-Φεβρ.

Θειικό κάλιο 1,040 kg/δέντρο Φεβρ.

Θειικό μαγνήσιο 0,750 kg/δέντρο Φεβρ.

Βόρακας 350 g/δέντρο Φεβρ.

ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΚΗ ΛΙΠΑΝΣΗ --- Νιτρική αμμωνία 735 g/δέντρο Απρ.

Θειικό κάλιο (υδατοδιαλυτό) 600 g/δέντρο Απρ.

Στην περιοχή της γεώτρησης έγινε τον Δεκέμβριο του 2016 νέα ελαιοφύτευση πυκνότητας 25 δέντρα/στρέμμα και με δενδρύλλια μεριστωματικού πολλαπλασιασμού ηλικίας ενός έτους χωρίς υποβοήθηση θρεπτικών αποθεμάτων. Η φύτευση έγινε χωρίς να τηρηθεί επιτυχώς η απόλυτη γραμμική τάξη φύτευσης που αποτελεί βασικό ποιοτικό γνώρισμα μιας δενδρώδους καλλιέργειας και που πρακτικά διευκολύνει όλες τις καλλιεργητικές εργασίες. Θα πρέπει όσο ακόμη τα νεαρά δενδρύλλια βρίσκονται στο λήθαργο να επαναφυτευτούν

στη σωστή θέση. Μετά την παρέλευση του λήθαργου μπορούν να μεταφυτευτούν μέχρι το τέλος του καλοκαιριού, αρκεί μετά τη μεταφύτευση να ποτίζονται τακτικά μέχρι τις πρώτες βροχές του φθινοπώρου. Επίσης για μια 5ετία θα πρέπει απαραίτητως να εκτελούνται όλες οι καλλιεργητικές εργασίες κυρίως της διαμόρφωσης του σχήματος, της θρέψης, του ποτίσματος και της χορτοκοπής. Η μηχανική σύσταση του εδάφους στη βαθμίδα I είναι αμμοπηλώδης 22-23-55%. Ελαφριάς σύστασης, ιδανικό για ελαιοκαλλιέργεια.

Η μηχανική σύσταση του εδάφους στη βαθμίδα II είναι αργιλοπηλώδης 28-34-38%. Μέσης έως βαριάς σύστασης μέτρια κατάλληλο για ελαιοκαλλιέργεια.

Το έδαφος προέρχεται από επιχωματώσεις (στη 10ετία του 90) που κάλυψαν χέρσο αδιαπέραστο άγονο ασβεστολιθικό βραχώδες πρηνές με ελάχιστη φρυγανώδη βλάστηση (κυρίως με αστοιβές, αφάνες, ασφόδελους, ανχούζες, κλπ). Διαμορφώθηκε για τις ανάγκες του Αγροτικού προγράμματος μαζί με τη γεώτρηση και έλαβε οριστική μορφή σε δύο βαθμίδες με βάθος χώματος που κυμαίνεται από 0,50-2,00 μέτρα. Ήταν απαραίτητη η ακαλλιέργεια του για μια 10ετία καθώς το χώμα προερχόταν από μεγάλο βάθος και έπρεπε να παρέλθει ο απαραίτητος χρόνος για να μετατραπεί σε γόνιμο και «ζωντανό».

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΛΙΠΑΝΣΗΣ: ξηρικής καλλιέργειας με ελαιόδεντρα

ενός έτους

ΑΖΩΤΟ (N): Στη βασική λίπανση 0,020 kg/δέντρο και επιφανειακή λίπανση 0,008 kg /δέντρο.

ΦΩΣΦΟΡΟΣ (P₂O₅): Στη βασική λίπανση 0,010 kg /δέντρο.

ΚΑΛΙΟ (K₂O): Στη βασική λίπανση 0,030 kg /δέντρο .

ΜΑΓΝΗΣΙΟ (MgO): Στη βασική λίπανση 0,005 kg /δέντρο.

ΨΕΥΔΑΡΓΥΡΟΣ(Zn): Στη βασική λίπανση 10 g/δέντρο θειικό ψευδάργυρο και ψεκασμός με Zn-EDTA σε αναλογία 100 g/100 λίτρα νερό 25 ημέρες πριν την άνθιση.

ΒΟΡΙΟ (B): Στη βασική λίπανση 5 g/δέντρο θόρακα.

ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ:

ΒΑΣΙΚΗ ΛΙΠΑΝΣΗ ----	11 – 15 - 15	65 g/δέντρο	Δεκ.-Φεβρ.
	Θειικό κάλιο	40 g/δέντρο	Ιαν.-Φεβρ.
	Θειική αμμωνία	60 g/δέντρο	Φεβρ.
	Θειικό μαγνήσιο	30 g/δέντρο	Φεβρ.
	Θόρακας	5 g/δέντρο	Φεβρ.

ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΚΗ ΛΙΠΑΝΣΗ --- Νιτρική αμμωνία 25 g/δέντρο Απρ.-με υγρασία

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΛΙΠΑΝΣΗΣ: ποτιστικής καλλιέργειας με

ελαιόδεντρα ενός έτους

ΑΖΩΤΟ (N): Στη βασική λίπανση 0,07 kg/δέντρο και επιφανειακή λίπανση 0,04 kg/δέντρο σε δόσεις.

ΦΩΣΦΟΡΟΣ (P₂O₅): Στη βασική λίπανση 0,04 kg/δέντρο.

ΚΑΛΙΟ (K₂O): Στη βασική λίπανση 0,08 kg/δέντρο και επιφανειακή λίπανση 0,06 kg/δέντρο Αύγουστο-Σεπτέμβριο σε δόσεις.

ΜΑΓΝΗΣΙΟ (MgO): Στη βασική λίπανση 0,005 kg /δέντρο.

ΣΙΔΗΡΟΣ (Fe): Στη βασική λίπανση 10 g/δέντρο θειικό σίδηρο.

ΨΕΥΔΑΡΓΥΡΟΣ (Zn): Από εδάφους 15 g/δέντρο θειικό ψευδάργυρο και ψεκασμός με Zn-EDTA σε αναλογία 120 g/100 λίτρα νερό 25 ημέρες πριν την άνθιση.

ΒΟΡΙΟ (B): Στη βασική λίπανση 5 g/δέντρο θόρακα.

ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ:

ΒΑΣΙΚΗ ΛΙΠΑΝΣΗ ----	11 - 15 - 15	270 g/δέντρο	Δεκ.-Φεβρ.
	Θειική αμμωνία	190 g/δέντρο	Ιαν.-Φεβρ.

Θειικό κάλιο	80 g/δέντρο	Φεβρ.
Θειικό μαγνήσιο	30 g/δέντρο	Φεβρ.
Βόρακας	5 g/δέντρο	Φεβρ.
ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΚΗ ΛΙΠΑΝΣΗ --- Νιτρική αμμωνία	120 g/δέντρο	Απρ.
Θειικό κάλιο (υδατοδιαλυτό)	120 g/δέντρο	Απρ.

Β. ΤΣΙΧΛΑΚΗΣ».